

Εισαγωγή

Στο αποθετήριο του Π.Ε.Κ.Ε.Σ. Θεσσαλίας και στη θεματική «Σχολική Βία - Εκφοβισμός» περιλαμβάνονται ιστότοποι, επίσημες ιστοσελίδες, blog's καθώς και επιστημονικό - εκπαιδευτικό υλικό (άρθρα, πρακτικά συνεδρίων, video, βιβλία, διαγωνισμοί κ.λπ.) με στόχο να εφοδιάσει κατά κύριο λόγο τον σύγχρονο εκπαιδευτικό με κατάλληλες γνώσεις και δεξιότητες, ώστε να είναι ικανός να εντοπίζει εγκαίρως αλλά και να αντιμετωπίζει με αποτελεσματικό τρόπο το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού και τις εκπαιδευτικές και κοινωνικές του συνέπειες. Απευθύνεται, επίσης, και σε γονείς προκειμένου να βελτιώσουν τις δεξιότητές τους στην αποτελεσματική επίλυση των διάφορων προβλημάτων συμπεριφοράς που προκύπτουν από το σχολικό εκφοβισμό και τη συνακόλουθη θυματοποίηση παιδιών κι εφήβων.

Επιμέλεια: Καραγιώργου Αικ. Σ.Ε.Ε. ΠΕ70 /Π.Ε.Κ.Ε.Σ. Θεσσαλίας

ΙΣΤΟΤΟΠΟΙ

1. ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ –ΥΠΠΕΘ

Το Παρατηρητήριο Πρόληψης της Σχολικής Βίας και του Εκφοβισμού έχει ως αποστολή τη μέριμνα για την πρόνοια και την ασφάλεια των μελών της σχολικής κοινότητας απέναντι στη σχολική βία και στον εκφοβισμό. Ο ιστότοπος αποτελεί έναν δυναμικό χώρο ο οποίος εξελίσσεται και αναμορφώνεται προκειμένου να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των επισκεπτών του (μαθητών, εκπαιδευτικών, γονέων κ.τ.λ.) και εμπλουτίζεται με **δράσεις, ενημερώσεις, επιμορφωτικό υλικό, νέα, οδηγίες και κατευθύνσεις** όπως αυτά οργανώνονται και συμβαίνουν στις εκπαιδευτικές περιφέρειες της χώρας στο πλαίσιο του Παρατηρητηρίου.

Ιστότοπος: <http://paratiritirio.sch.gr>

Ιστότοπος (Π.Δ.Ε.Θεσσαλίας) :<http://thess.pde.sch.gr/jm/index.php/2010-06-24-06-35-37/2010-07-02-09-46-44/category/21>

2. ΔΙΚΤΥΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ

Ιστότοπος του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων στο πλαίσιο των Πράξεων «Ανάπτυξη και λειτουργία δικτύου ενημέρωσης, επιμόρφωσης, πρόληψης και αντιμετώπισης των φαινομένων σχολικής βίας και εκφοβισμού». Το δίκτυο παρέχει πληροφορίες και υλικό που αφορούν στην πρόληψη του φαινομένου της σχολικής βίας, στην πρόνοια για την ασφάλεια των μελών της σχολικής κοινότητας, στην προώθηση εξειδικευμένων δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης καθώς και στην επιμόρφωση στελεχών εκπαίδευσης και εκπαιδευτικών. Στις υπηρεσίες του Δικτύου διατίθενται προς αξιοποίηση **Φόρμες καταγραφής περιστατικών** σχολικής βίας και μελών του δικτύου, **Πλατφόρμα ασύγχρονης κατάρτισης, Καλές πρακτικές για όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, άρθρα, παρουσιάσεις και video επιμορφωτικών δράσεων, χρήσιμους συνδέσμους κ.ά..**

Ιστότοπος:<http://stop-bullying.sch.gr/>

Εγχειρίδιο για γονείς – κηδεμόνες «*Ενδυναμώνοντας τα παιδιά - Αντιμετωπίζοντας τον εκφοβισμό*» : http://stop-bullying.sch.gr/wp-content/uploads/2016/03/manual_enable.pdf

Το Τραγούδι της φιλίας: <http://stop-bullying.sch.gr/archives/1014>

3. [ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ \(ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ\)](#)

Στον ιστότοπο υπάρχουν εκπαιδευτικά εργαλεία και υλικό για την πρόληψη της **σχολικής βίας**, την πρόληψη από εξαρτησιογόνες ουσίες, τη διαχείριση του πένθους / της απώλειας, την παραβατικότητα, την **ψυχική υγεία**, το **ρατσισμό**, τις διαφυλικές σχέσεις, την κακοποίηση - παραμέληση, τη διαχείριση της τάξης, τα ανθρώπινα δικαιώματα, την **πρόληψη της αυτοκτονίας**, τη δυναμική της ομάδας κ.ά..

Ιστότοπος: https://drive.google.com/folderview?id=0B_9piHSvkNcDTjlab2J4REh6SIU&usp=sharing&tid=0B_9piHSvkNcDcFlwbXJORnZftU0

4. [ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΦΗΒΟΥ - Ε.Ψ.Υ.Π.Ε.](#)

Στο post είναι αναρτημένο πλούσιο και κατάλληλο υλικό για τον εκφοβισμό σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή π.χ. **βιβλία, άρθρα, παρουσιάσεις, έντυπα, video, διαφημιστικά spots, βιντεοσκοπημένες ομιλίες, συνεντεύξεις** κ.ά. ή **οπτικοακουστικό υλικό** από διάφορους Οργανισμούς (και του εξωτερικού), τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως παιδαγωγικά μέσα για χρήση από εκπαιδευτικούς ή γονείς, για ενημέρωση και ευαισθητοποίηση.

Ιστότοπος: <http://epsype.blogspot.com/2012/02/6.html>

5. [ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ \(0-18\)](#)

Ένα από τα τμήματα του **Συνηγόρου του Πολίτη** είναι ο Κύκλος Δικαιωμάτων του Παιδιού που έχει αναλάβει το ρόλο του **Συνηγόρου του Παιδιού** στην Ελλάδα και αποστολή του είναι να υπερασπίζει τα δικαιώματα των ανηλίκων, δηλαδή όλων των αγοριών και κοριτσιών έως 18 χρόνων. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να απευθυνθούν σε αυτόν καθώς ερευνά συγκεκριμένες **παραβιάσεις δικαιωμάτων των παιδιών** από φορείς ή άτομα και προτείνει τρόπους προστασίας τους. Ο **Συνηγός του Παιδιού** προωθεί τα δικαιώματα των παιδιών σε όλους και πρώτα απ' όλα στα ίδια τα παιδιά, φροντίζει ώστε τα παιδιά να συμμετέχουν και να ακούγεται η φωνή τους στα θέματα που τα αφορούν, παρακολουθεί την εφαρμογή των νόμων για τα παιδιά και κάνει προτάσεις προς την Πολιτεία για να λάβει μέτρα προς το συμφέρον τους. **Συναντά τα παιδιά στους χώρους όπου ζουν, εκπαιδεύονται** και περνούν την καθημερινότητά τους, συζητά τα προβλήματα που τα απασχολούν και ακούει τις απόψεις και τις προτάσεις τους.

Η **Γραμμή του Συνηγόρου του Παιδιού** για παιδιά: **8001132000** (δωρεάν, Δευτέρα έως Παρασκευή: 9:00πμ-4:00μμ) παρέχει πληροφορίες για το **πώς μπορεί να τα βοηθήσει ο Συνήγορος** αν νομίζουν ότι παραβιάζεται κάποιο δικαίωμά τους ή επειδή αντιμετωπίζουν εκείνα ή οι φίλοι/ες τους ένα σοβαρό πρόβλημα. Επίσης, στο link Σχολικά & εφηβικά έντυπα μπορείτε να δείτε **περιοδικά, εφημερίδες, εφημεροπεριοδικά** και άλλες εκδόσεις μαθητών και μαθητριών από σχολεία όλης της Ελλάδας καθώς και **χρήσιμους συνδέσμους**.

Ιστότοπος: <http://www.0-18.gr/>

Τηλεφωνικές γραμμές για παιδιά και εφήβους: <http://www.0-18.gr/gia-paidia/tilefonikes-grammes-gia-paidia-efiboys>

Σχολικά & εφηβικά έντυπα: <http://www.0-18.gr/gia-paidia/scholika-entypa>

Χρήσιμες συνδέσεις: <http://www.0-18.gr/gia-paidia/syndeseis>

6. [ABC /EUROPE's ANTIBULLYING CAMBAIN / ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΑΜΠΑΝΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ](#)

Πρόκειται για μια **Ευρωπαϊκή πλατφόρμα** για την ενημέρωση παιδιών, γονέων, εκπαιδευτικών και κάθε ενδιαφερόμενου για το πρόβλημα του σχολικού εκφοβισμού και περιλαμβάνει στοιχεία και πληροφορίες που αφορούν στην καταγραφή και διαχείριση του σχολικού εκφοβισμού σε όλες του τις μορφές. Το κοινό των 6 κρατών (μεταξύ αυτών και η Ελλάδα) που συμμετέχουν μπορούν να λαμβάνουν πληροφόρηση για το σχολικό εκφοβισμό καθώς και **αξιόπιστη διαθέσιμη βοήθεια σε όλες τις γλώσσες** των παραπάνω χωρών από τηλεφωνικές γραμμές ή το Διαδίκτυο.

Ιστότοπος: <http://www.e-abc.eu/gr/sholikos-ekfovismos/>

7. [EUROPEAN ANTIBULLYING NETWORK](#)

Το **Δίκτυο** στοχεύει να συντονίζει τις **δράσεις** και τις **πρωτοβουλίες** ενάντια στο σχολικό εκφοβισμό σε ευρωπαϊκό επίπεδο και να αναπτύξει συνεργασίες σε όλη την Ευρώπη, να προωθεί και να ευαισθητοποιεί για μια κοινή ευρωπαϊκή στρατηγική. Επίσης, να παράγει και να προωθεί την **ανταλλαγή καλών πρακτικών**, να ενθαρρύνει τη βελτίωση των ικανοτήτων των οργανισμών και να παρέχει **εργαλεία και κατάρτιση σε επαγγελματίες** του πεδίου, να ευαισθητοποιεί το κοινό, τα παιδιά και τους νέους, όπως τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς στους τρόπους αντιμετώπισης του σχολικού εκφοβισμού.

Ιστότοπος: <http://www.antibullying.eu/el>

8. [ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΕΝΤΡΟ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΕΚΧΕΙΡΙΑΣ - ΣΕΒΟΜΑΙ ΤΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ](#)

Το **Διεθνές Κέντρο Ολυμπιακής Εκεχειρίας** υλοποιεί **πρόγραμμα** που αφορά στον σχολικό εκφοβισμό και την επίλυση διαφορών και φιλοδοξεί να εκπαιδεύσει τα παιδιά στους τρόπους αποφυγής τέτοιων συμπεριφορών, μέσω της εφαρμογής των Ολυμπιακών αξιών και των ιδεωδών της Ολυμπιακής Εκεχειρίας στην καθημερινή μας ζωή.

Απευθύνεται σε μαθητές ηλικίας 10 – 15 ετών, τελεί υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και περιλαμβάνει σεμινάρια σε σχολεία, που έχουν σχεδιαστεί από ειδικούς εκπαιδευτές του Βρετανικού Συμβουλίου. Το πρόγραμμα είναι βασισμένο στο βιβλίο του Διεθνούς Κέντρου Ολυμπιακής Εκεχειρίας **“Σέβομαι τη διαφορετικότητα”**. Για τα παιδιά μικρότερης ηλικίας, η έμφαση δίδεται σε ένα ποίημα, που χρησιμοποιεί παραδείγματα από ζώα της θάλασσας και διαχειρίζεται μέσω της αλληγορίας, θέματα διαφορών, ευκαιριών, ένταξης και συγκρούσεων. Για τα παιδιά μεγαλύτερης ηλικίας, η έμφαση έχει δοθεί σε storyboards, παιχνίδια ρόλων και διαδραστικά παιχνίδια, μέσω υπολογιστών tablet. Η προσέγγιση είναι μια **μικτή εμπειρία μάθησης, με την καθοδήγηση του δασκάλου και περιλαμβάνει τη συμμετοχή ενός Ολυμπιονίκη**, που μοιράζεται με τους μαθητές τις εμπειρίες του από τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Επιπλέον, προσφέρεται ένα **e-μάθημα για τους εκπαιδευτικούς**, με βάση το πρόγραμμα, το οποίο έχει αναπτυχθεί σε συνεργασία με τη SEETA, στην πλατφόρμα SEETA.

Η προβολή του προγράμματος ενισχύεται με τον διαγωνισμό βίντεο / powerpoint με τίτλο **«Πείτε ΟΧΙ στον σχολικό εκφοβισμό”**.

Ιστότοπος: https://www.olympictruce.org/index.php?option=com_k2&view=item&layout=item&id=33&Itemid=371&lang=el

Ιστοσελίδα: www.respect-diversity.org/.

Βιβλίο: https://www.olympictruce.org/images/Respect%20Diversity_GR%20internet.pdf

9. [ΝΑΙ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ! ΑΛΛΑ ΜΕ ΑΣΦΑΛΕΙΑ - CyberKid](#)

Μία πρωτοβουλία του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας, που υλοποιείται από τη Δ/ση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος στο πλαίσιο **ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης παιδιών** ηλικίας μέχρι 18 ετών, καθώς και των γονέων τους σχετικά με την **ασφάλεια στο διαδίκτυο**.

Στον ιστότοπο προβάλλονται οι θετικές πλευρές του διαδικτύου, όπως η εύρεση χρήσιμων πληροφοριών και η ψυχαγωγία (ανά ηλικιακή ομάδα) παράλληλα με τους πιθανούς κινδύνους που κρύβονται (**φυλλάδιο, video, τηλεοπτικά σποτ, δράσεις και παρουσιάσεις**). Παρέχεται, επίσης, η δυνατότητα να κατεβάσετε την εφαρμογή **CyberKid** για iOS, Android και Windows.

Ιστότοπος: <https://www.cyberkid.gov.gr/>

10. [ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ](#)

Ο επίσημος ενημερωτικός κόμβος του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου για την Ασφάλεια στο Διαδίκτυο. Στον ενημερωτικό δικτυακό τόπο "**Ασφάλεια στο Διαδίκτυο**" του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου μπορείτε να βρείτε χρήσιμο υλικό σχετικά με την πολιτική και τις δράσεις του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, όσον αφορά στην **ψηφιακή ασφάλεια**. Η Ελληνική Ανοικτή Γραμμή **SafeLine** για το παράνομο περιεχόμενο στο Διαδίκτυο στοχεύει στην εξάλειψη από το Διαδίκτυο περιεχομένου παιδικής πορνογραφίας. Σκοπός της **SafeLine** είναι η καταπολέμηση κάθε είδους παράνομου περιεχομένου του Διαδικτύου.

Η **SafeLine** δέχεται καταγγελίες για περιεχόμενο που εντοπίζετε στο Διαδίκτυο και περιέχει:

- εικόνες κακοποίησης παιδιών σε οποιοδήποτε σημείο του κόσμου
- ρατσιστικό και ξενοφοβικό υλικό που παραβαίνει την ελληνική νομοθεσία
- οτιδήποτε άλλο θεωρείτε ότι είναι παράνομο.

Ιστότοπος: <http://internet-safety.sch.gr/>

Πολιτική - Οδηγός ορθής χρήσης για την Ασφάλεια στο Διαδίκτυο:

<https://internetsafety.sch.gr/index.php/articles/teach/item/132-aup>

11. [S@FERINTERNET](#)

Η Δράση Ενημέρωσης Saferinternet.gr του **Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου** έχει ως κύριους στόχους της την **προστασία των ανηλίκων** από ακατάλληλο ή επιβλαβές για αυτούς περιεχόμενο, ή από ακατάλληλη ή επιβλαβή συμπεριφορά και η προώθηση της υπεύθυνης και **ασφαλούς χρήσης του Διαδικτύου** και την **ενδυνάμωση γονέων και εκπαιδευτικών** σε θέματα ασφάλειας στο Διαδίκτυο μέσω ενημερώσεων, εκπαιδεύσεων και κατάλληλου **online και έντυπου υλικού**. Η δράση Saferinternet.gr συμμετέχει σε συνέδρια, ημερίδες και workshops στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Στηρίζει, δε, δράσεις κοινωνικής

ωφέλειας που διοργανώνονται από δήμους, βιβλιοθήκες, κέντρα νεότητας, κ.λπ. και στον ιστότοπο παρατίθενται κάποια αντιπροσωπευτικά δείγματα των δραστηριοτήτων αυτών.

Ιστότοπος: <http://www.saferinternet.gr/index.php>

12. [ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΥΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ](#)

Το **Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού** έχει ως έργο την εκτίμηση και καταγραφή της κατάστασης υγείας των παιδιών στην Ελλάδα και τη **μελέτη των περιβαλλοντικών και κοινωνικών επιδράσεων στη σωματική και ψυχική υγεία** και την ανάπτυξη του παιδιού. Προωθεί την έννοια της περιβαλλοντικής παιδιατρικής, η οποία ασχολείται με την υγεία και την αρρώστια των παιδιών σε σχέση με τις περιβαλλοντικές συνθήκες και τον τρόπο ζωής. Στον ιστότοπο θα βρείτε το **Πρωτόκολλο** Διερεύνησης, Διάγνωσης και Διαχείρισης Κακοποίησης και Παραμέλησης Παιδιών, **δράσεις, υλικό** ευαισθητοποίησης (video, pdf) **για την προστασία και υποστήριξη παιδιών κακοποιημένων και παραμελημένων**, προγράμματα (ενεργά και ολοκληρωμένα) καθώς και εκδόσεις/άρθρα.

Ιστότοπος: <http://www.ich.gr/>

Video: <http://www.ich-mhsw.gr/publications>

13. [ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ](#)

Το έργο του Ερευνητικού Πανεπιστημιακού Ινστιτούτου Ψυχικής Υγιεινής αφορά κυρίως στην παροχή **εξειδικευμένων γνώσεων και υποστήριξης σε επαγγελματίες ψυχικής υγείας διαφόρων ειδικοτήτων**, στην εκπαίδευση ανέργων που πρόκειται να ενταχθούν σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας, αλλά και ασθενών προκειμένου να προωθηθεί η επανένταξή τους στον επαγγελματικό χώρο. Στον ιστότοπο αυτό μπορεί κανείς να μελετήσει τις ψυχοκοινωνικές έρευνες που πραγματοποιήθηκαν σε συνεργασία με α) το **Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο** για τους παράγοντες κινδύνου στο παιδί και τον έφηβο (IREFREA), καθώς και β) τα **ευρωπαϊκά πρόγραμμα TREAT 2000** καθώς και εκδόσεις/δημοσιεύσεις.

Ιστότοπος: <http://www.epipsi.gr/>

14. [ΜΟΝΑΔΑ ΕΦΗΒΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ \(Μ.Ε.Υ.\)](#)

Επίσημος ιστότοπος της **Μονάδας Εφηβικής Υγείας (Μ.Ε.Υ.)**, Β΄ Παιδιατρική Κλινική Πανεπιστημίου Αθηνών, Νοσοκομείο Παιδών «Παν. & Αγλ. Κυριακού» η οποία δέχεται αιτήματα εφήβων 11-18 ετών και των οικογενειών τους, και παρέχει υπηρεσίες που καλύπτουν όλο το φάσμα των αναγκών της ηλικίας τους. Στον ιστότοπο υπάρχει αναρτημένο πληροφοριακό **υλικό, άρθρα, πρακτικά συνεδρίων** κ.λπ. για θέματα ανάπτυξης και ενήβωσης, διαταραχές πρόσληψης τροφής, παχυσαρκία, ενδοκρινολογικά, γυναικολογικά και ανδρολογικά θέματα, σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα, **σχολική φοβία – διακοπή φοίτησης**, ψυχοκοινωνική δυσλειτουργία, μαθησιακές δυσκολίες - ΔΕΠ-Υ, καταθλιπτικό συναίσθημα, άγχος, **αυτοκτονική συμπεριφορά, παραβατικότητα**, συμπεριφορές διαδικτυακής εξάρτησης, **εκφοβισμός** κ.ά..

Ιστότοπος: <http://youth-health.gr/>

15. **[ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ "ΜΑΖΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΗΒΙΚΗ ΥΓΕΙΑ"](#)**

Επίσημος ιστότοπος του Επιστημονικού Οργανισμού «Μαζί για την Εφηβική Υγεία» που δραστηριοποιείται και στηρίζει το έργο της Μονάδας Εφηβικής Υγείας (Μ.Ε.Υ.) της Β΄ Παιδιατρικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Νοσοκομείο Παίδων «Π & Α Κυριακού» με στόχο την **έγκυρη ενημέρωση** των ίδιων των εφήβων, αλλά και των γονέων, **εκπαιδευτικών** και ειδικών, καθώς και στην **πρόληψη και ολιστική αντιμετώπιση προβλημάτων** γύρω από την ποιότητα της ζωής τους.

Ιστότοπος: <https://www.youth-life.gr/index.php/el/topics-gr/bullying-gr>

Video: http://zitafiles.info/public/selma/MARKOULAKIS_BULLYING_S.mp4

Video: http://zitafiles.info/public/selma/SINATSAKI_BULLYING_S.mp4

16. **[ΔΙΚΤΥΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΤΙΜΩΡΙΑΣ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ](#)**

Το **Δίκτυο** στόχο έχει την εκτεταμένη συνεργασία και συντονισμένη **εκστρατεία ενημέρωσης** και ευαισθητοποίησης των πολιτών για την **πρόληψη και καταπολέμηση της χρήσης της σωματικής τιμωρίας στα παιδιά**. Ειδικότερο στόχο του αποτελεί να γίνει συνειδηση όλων ότι το ξύλο δεν κάνει καλό στα παιδιά! παραβιάζει θεμελιώδη δικαιώματά τους, βλάπτει την ψυχική τους ισορροπία, προσβάλλει την προσωπικότητά τους, τα **εξοικειώνει με τη βία ως μέσον επίλυσης προβλημάτων** και είναι δυνατό να οδηγήσει σε σοβαρές μορφές κακοποίησης τους. Τις συνέπειες αυτές πρέπει να συνειδητοποιήσουν όλοι όσοι έχουν την ευθύνη ανατροφής και φροντίδας των παιδιών. Μεταξύ άλλου οπτικοακουστικού υλικού στον ιστότοπο υπάρχει το **Φυλλάδιο - δεκάλογος κατά της σωματικής τιμωρίας στα παιδιά, Η Εξάλειψη της Σωματικής Τιμωρίας στα Παιδιά**, ένα εγχειρίδιο για επαγγελματίες που εκπαιδεύουν ή συνεργάζονται με γονείς, καμπάνιες, ρεπορτάζ κ.λπ..

Ιστότοπος: <http://somatikitimoria.gr/>

17. **[ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ](#)**

Ο **σχολικός εκφοβισμός** είναι η αιτία πολλών προβλημάτων όχι μόνο για τα θύματα αλλά και για τους δράστες και για όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες που είναι παρόντες σε περιστατικά εκφοβισμού. Στον ιστότοπο υπάρχουν πληροφορίες για τις μορφές του εκφοβισμού, για τις αιτίες και τις συνέπειές του, όπως και προτάσεις για την αντιμετώπισή του. Αναρτημένο εκπαιδευτικό υλικό:

- α. **Κοινωνικές σχέσεις - εκφοβισμός**
- β. **Ερμηνείες και πρακτικές των εφήβων Ε.Ψ.Υ.Π.Ε.**
- γ. **Οι απόψεις των γονέων για τον εκφοβισμό**

Ιστότοπος: www.diapolis.auth.gr/index.php/2011-09-06-07-50-16

18. **["ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΟΥ" \(ΚΜΟΠ\)](#)**

Το **Κέντρο Μέρμνας Οικογένειας και Παιδιού** ιδρύθηκε από επιστημονικά στελέχη με μακρά εμπειρία σε θέματα **κοινωνικής πρόνοιας, συμβουλευτικής και εκπαίδευσης**. Σκοπός του Κέντρου είναι η στήριξη της οικογένειας μέσω της παροχής ολοκληρωμένων κοινωνικών υπηρεσιών, η στήριξη ατόμων που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό, η ανάπτυξη υποβαθμισμένων περιοχών, η επιστημονική έρευνα και η ανάπτυξη τεχνογνωσίας σε θέματα κοινωνικής πολιτικής. Παρέχονται περισσότερες πληροφορίες και υλικό για το ΚΜΟΠ και το πρόγραμμα **"Live Without Bullying"**.

Ιστότοπος: <https://kmop.gr/>.

19. **BULLYING - ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗ ΒΙΑ – ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ / ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ**

Η **προστασία των μαθητών και των σχολείων** βρίσκεται μεταξύ των βασικών προτεραιοτήτων του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας και εντάσσεται στον κεντρικό πυρήνα του ενδιαφέροντός της. Στο πλαίσιο αυτό, δεδομένου ότι, το εν λόγω ζήτημα δεν είναι αμιγώς αστυνομικού ενδιαφέροντος, το προσωπικό των αρμοδίων Υπηρεσιών έχει διαταχθεί να συνεργάζεται με τους, κατά περίπτωση, αρμόδιους φορείς και να ενεργεί με γνώμονα τη νομιμότητα και στόχο τη **διασφάλιση των απαραίτητων συνθηκών ακώλυτης διεξαγωγής της εκπαιδευτικής διαδικασίας, πάντοτε με σεβασμό στα συνταγματικά κατοχυρωμένα δικαιώματα εκπαιδευτικών και εκπαιδευομένων**, για την προστασία αυτών και της δημόσιας περιουσίας.

Για την προστασία των ανηλίκων έχουν συσταθεί και λειτουργούν εξειδικευμένες Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας. Σε κεντρικό επίπεδο και στη δομή της Διεύθυνσης Δημόσιας Ασφάλειας του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας λειτουργεί το Τμήμα Καταπολέμησης Ναρκωτικών & Παραβατικότητας Ανηλίκων, το οποίο αποτελεί επιτελική Υπηρεσία, στρατηγικού χαρακτήρα, στην οποία έχει ανατεθεί, η παρακολούθηση της παραβατικότητας και της θυματοποίησης ανηλίκων. Σε περιφερειακό - επιχειρησιακό επίπεδο λειτουργούν: α. Η Υποδιεύθυνση Ανηλίκων της Διεύθυνσης Ασφάλειας Αττικής. β. Το Τμήμα Ανηλίκων της Διεύθυνσης Ασφάλειας Θεσσαλονίκης/ΥΔΕΖΙ. γ. Τα Γραφεία Ανηλίκων των Υποδιευθύνσεων Ασφάλειας Ηρακλείου Κρήτης και Πατρών.

Όπου δεν υφίστανται εξειδικευμένες Υπηρεσίες, οι **σχετικές αρμοδιότητες ασκούνται** κατά περίπτωση από τις **Υποδιευθύνσεις Ασφάλειας, τα Τμήματα Ασφάλειας ή τα Αστυνομικά Τμήματα** γενικής αρμοδιότητας.

Ιστότοπος: http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&lang&perform=view&id=54019&Itemid=1522

20. **ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ (CY)**

Στην ιστοσελίδα της **Συμβουλευτικής Επιτροπής για τη Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας στην Οικογένεια** μπορείτε να ενημερώνεστε για τις αρμοδιότητες και το έργο της Συμβουλευτικής Επιτροπής που στοχεύει στην εξάλειψη της Βίας στην Οικογένεια. Ειδικότερα, θα πληροφορείστε για τις δραστηριότητες της Συμβουλευτικής Επιτροπής, θα ενημερώνεστε για τις **υπηρεσίες** και τα **κέντρα βοήθειας** και **υποστήριξης** που μπορούν να σας βοηθήσουν καθώς και για την **νομοθεσία** και διάφορα θέματα που αφορούν την βία στην οικογένεια.

Ιστότοπος: <http://www.familyviolence.gov.cy/cgi-bin/hweb?-V=index& FSECTION=20000&-dindex.html>

21. ΧΡΗΣΙΜΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

-Παραδείγματα εθνικών/διεθνών σχεδίων δράσης με **ενημερωτικό υλικό** και **σχέδια μαθημάτων**:

- Australian Bullying. **No Way**
Ιστότοπος: <http://bullyingnoway.gov.au>
- Canada, **Promoting Relationships and Eliminating Violence**
Ιστότοπος: <http://www.prevnet.ca>
- New Zealand, **No Bully - Kia-Kaha**
Ιστότοπος: <http://www.police.govt.nz/service/yes/downloads/kia-kaha/kia-kaha-secondaryhealth-t-guide.pdf>
- United States **Department of Education**
Ιστότοπος: <http://www.stopbullying.gov/what-you-can-do/educators/index.html>

-Άλλοι **οργανισμοί**:

- **Διεθνές Παρατηρητήριο** για τη Σχολική βία
Ιστότοπος: <http://www.ijvs.org>
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, **Πρόγραμμα VISTA** για τη βία στα σχολεία, 2006
Ιστότοπος: <http://www.vista-europe.org/index.php>
- **Συμμαχία κατά του εκφοβισμού**: δίκτυο πάνω από 100 οργανισμών του Ηνωμένου Βασιλείου για το σχολικό εκφοβισμό, από το 2002
Ιστότοπος: <http://www.anti-bullyingalliancetoolkit.org.uk/>
- **Συμβούλιο για την Επανορθωτική Δικαιοσύνη**, με οδηγίες για καλές πρακτικές
Ιστότοπος: <http://www.restorativejustice.org.uk/>
- **ChildNet** – Οργανισμός για την καταπολέμηση της ηλεκτρονικής βίας
Ιστότοπος: <http://www.childnet.com/publications/>
- **EACH** – Οργανισμός για την αντιμετώπιση του ομοφοβικού εκφοβισμού
Ιστότοπος: <http://www.eachaction.org.uk/wp-content/uploads/2012/02/Safe-to-LearnHomophobic-Bullying.pdf>
- **Stonewall**: Οργανισμός για την καταπολέμηση των διακρίσεων και της βίας λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού
Ιστότοπος: http://www.stonewall.org.uk/at_school/education_resources/default.asp

22. www.youtube.com (ενδεικτικό υλικό)

- **Παρουσίαση- εισήγηση του Dan Olweus με μετάφραση** (video):
<http://www.livemedialive.com/video/83982>

- **Ο Καραγκιόζης κατά της σωματικής τιμωρίας των παιδιών!**(video):
<https://www.youtube.com/watch?v=rWq3n9oyVDc>
- **Ο Ευγένιος Τριβιζάς κατά της σωματικής τιμωρίας των παιδιών!** (video):
<https://www.youtube.com/watch?v=dyGQEnt9538>
- **Η Κάρμεν Ρουγγέρη κατά της σωματικής τιμωρίας των παιδιών!** (video):
https://www.youtube.com/watch?v=Uuv4_gyAmeg
- **Μορφές Σχολικής Βίας & Εκφοβισμού** (Animation):
<https://www.youtube.com/watch?v=gGuxfZ93Eus>
- **Bullying - Ενδοσχολική βία – Εκφοβισμός** (video):
<https://www.youtube.com/watch?v=Dq5ofHMnyll&t=20s>
- **Anti Bullying Film. Gets shorter by sharing** (Film)
<https://www.youtube.com/watch?v=FY1kYk2e9qo>
- **Despues de Lucia (Μετά τη Λουσία) (2012)** (Film):
<https://www.youtube.com/watch?v=5hAx8KwryrY>
- **Bully του Lee Hirsch (2012)** (Film):
<http://bit.ly/clevvermovies>
<http://Facebook.com/ClevverMovies>
<http://Twitter.com/ClevverMovies>
- **«Ήρωες» (Heroes) (2015)** (Film):
<http://www.rode.com/myrodereel/watch/entry/112>
- **Το καναρινί ποδήλατο** (Film):
https://www.youtube.com/watch?time_continue=11&v=PLtKh4OGHEw
- **Σχολικός εκφοβισμός** (video):
<http://vimeo.com/61199237>
- **Δεν φοβάμαι να μιλήσω** (video):
<http://vimeo.com/61199236>
- **Ένα θύμα ενδοσχολικής βίας μιλάει** (video):
<http://vimeo.com/61199235>
- **Μη με κοροϊδεύεις** (video):
<http://vimeo.com/61199235>

ΔΙΚΤΥΟ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Μέλη του Δικτύου

1. Εταιρεία Ψυχοκοινωνικής Υγείας του Παιδιού και του Εφήβου
www.epsype.gr
2. Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων
www.minedu.gov.gr
3. Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς
www.neagenia.gr

4. Συνήγορος του Πολίτη με την ιδιότητά του ως Συνήγορος του Παιδιού
www.0-18.gr
5. Παιδοψυχιατρική Κλινική Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών Νοσοκομείο Παίδων «Η Αγία Σοφία»
www.child-psychiatry.med.uoa.gr
6. Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
www.eled.auth.gr
7. Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού – Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας
www.ich-mhsw.gr
8. Ίδρυμα Μαραγκοπούλου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου
www.mfhr.gr
9. Ελληνικό Τμήμα του IBBY – Κύκλος Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου
www.greekibby.gr
10. Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης - Ε.Κ.Π.Α Εργαστήριο Ψυχολογικών Εφαρμογών και Σχεδιασμού
www.media.uoa.gr/faculty/.../phylab.html

- [ΔΙΚΤΥΟ](#)
 - [Ιστορικό](#)
 - [Στόχοι & Αποστολή](#)
 - [Διακήρυξη](#)
 - [Μέλη](#)
- [ΒΙΑ & ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ](#)
 - [Ορισμός](#)
 - [Μορφές Εκφοβισμού](#)
 - [Τρόποι πρόληψης και αντιμετώπισης](#)
 - [Συχνές Ερωτήσεις \(FAQ's\)](#)
- [Χρήσιμο Υλικό](#)
 - [Υλικό από και για σχολεία](#)
 - [Προτεινόμενη Βιβλιογραφία](#)
- [ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ](#)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ / ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ - ΈΡΕΥΝΕΣ (ενδεικτικά/ές)

- **Πρόγραμμα παρέμβασης «Olweus Bullying Prevention»** με εμπλοκή γονέων, μαθητών και εκπαιδευτικών (Νορβηγία) Dan Olweus, (2009).
- **Πρόγραμμα παρέμβασης από την Εταιρεία Ψυχοκοινωνικής Υγείας του Παιδιού και του Εφήβου** (Ε.Ψ.Υ.Π.Ε), <http://www.epsype.gr/ereuna.aspx?eid=12>
- **«Σχολική διαμεσολάβηση»** <http://www.epsype.gr/images/november/gianatou1.ppt>.
- **Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα «Enable / Ενδυναμώνω τα παιδιά»** (για γονείς και κηδεμόνες) http://stop-bullying.sch.gr/wp-content/uploads/2016/03/manual_enable.pdf

- **Πρόγραμμα βραχείας παρέμβασης** για την ενημέρωση του σχολικού εκφοβισμού και βίας στο δημοτικό σχολείο «**Ακούω – Βλέπω – Μιλώ**» <https://diktyoorg.wordpress.com/2015/06/01/akouo-vlepo-milao/>
- **Πρόγραμμα πρόληψης «Χωρίς παρενόχληση»** στο έργο «**Σώστε τα παιδιά στη Δανία**» για αξίες που αναδεικνύουν τις σωστές ανθρώπινες σχέσεις. <http://gr.euronews.com/2013/12/09/hey-stop-the-bullying/>
- **Πανελλήνια έρευνα** για το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού (2016) του Υπ. Π.Ε.Θ. <https://www.minedu.gov.gr/news/18569-08-03-16-ti-deixnoun-ta-stoixeia-erevna-s-gia-ton-sxoliko-ekfovismo>
- **-Ευρωπαϊκή έρευνα** για το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού. Τελική έκθεση (2012). Ευρωπαϊκό Διακρατικό Πρόγραμμα «**ΔΑΦΝΗ**», Το χαμόγελο του παιδιού. http://www.e-abc.eu/files/1/PDF/Research/School_Bullying_Greek.pdf

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Λογοτεχνία για παιδιά και εφήβους (ενδεικτική)

- **Μίλα μη Φοβάσαι - τρεις ιστορίες για τη βία στο σχολείο.** Ελένη Δικαίου, Βαγγέλης Ηλιόπουλος, Τζέμη Τασάκου. Ε.Ψ.Υ.Π.Ε.
- **Delete στον Ηλεκτρονικό Εκφοβισμό.** Βαγγέλης Ηλιόπουλος. Ε.Ψ.Υ.Π.Ε.
- **Μου έκλεψαν το όνομα μου.** Tàssies (Josep Antoni Tàssies Penella). Ε.Ψ.Υ.Π.Ε.
- **Τα Ευτυχισμένα Παιδιά Θέλουν Γονείς χωρίς «Εγώ».** Νίκος Πιλάβιος. Καστανιώτη
- **Οι δήθεν, οι κλίκες, και άλλες σαχλαμάρες.** Romain, Trevor. Κέδρος
- **Θράσος.** Αβέρωφ, Τατιάνα. Κέδρος
- **Οι νταήδες του βυθού και ο Ρομπέν των θαλασσών.** Αλεξάνδρου, Γιώτα Κ. Susaeta
- **Νίκολας Νίκλεμπυ.** Dickens, Charles. Δαρδανός
- **Όλιβερ Τουίστ.** Dickens, Charles. Δαρδανός
- **Ντέιβιντ Κόπερφιλντ.** Dickens, Charles. Άγκυρα
- **Νταήδες, εξυπνάκηδες, δήθεν φίλοι... και εσύ!** Alexander, Jenny. Άγκυρα
- **Κανείς δεν είναι τέλειος.** Ρίμερ, Χριστίνα. Μίνωας
- **Ο Μυτόγκας.** Καμαράτου - Γιαλλούση, Ειρήνη. Ψυχογιός
- **Και οι κακοί έχουν ψυχή.** Παράσχου - Χατζηδημητρίου, Σοφία. Ψυχογιός
- **Ποιος σκότωσε το σκύλο τα μεσάνυχτα.** Χάντον, Μαρκ. Ψυχογιός
- **Τα χέρια δεν είναι για να δέρνουμε.** Agassi, Martine. Μεταίχμιο

- **Οι λέξεις δεν είναι για να πληγώνουμε.** Verdick, Elisabeth. Μεταίχμιο
- **Σιγά τα αυγά!** Πούλος, Κώστας. Μεταίχμιο
- **Ξέρω να λέω όχι.** Ρασιδάκη, Χριστίνα. Εκδόσεις Πατάκη
- **Μικρό τετράδιο ασκήσεων ευζωίας: Για να ενισχύσετε τη συναισθηματική σας νοημοσύνη.** Kotsou, Ilios. Εκδόσεις Πατάκη
- **Μικρό τετράδιο ασκήσεων ευζωίας: Για να ενισχύσετε την αυτοεκτίμησή σας.** Plummer, Deborah. Εκδόσεις Πατάκη
- **Μου έκλεψαν το όνομά μου.** Tassies Penella, Josep Antoni. Εταιρεία Ψυχοκοινωνικής Υγείας του Παιδιού και του Εφήβου
- **Οι νταήδες του σχολείου είναι βλάκες.** Romain, Trevor. Κέδρος
- **Τι πρέπει να γνωρίζουν οι γονείς.** Οδηγός για ασφαλή χρήση internet και κινητού τηλεφώνου για παιδιά και γονείς
- **Κόκκινο ή γιατί ο σχολικός εκφοβισμός δεν είναι αστείο.** Γιαν ντε Κίντερ. Πατάκη
- **Είσαι ένα θαύμα.** Ρ.Τ. Παλάσιο. Παπαδόπουλος
- **Λύκε, λύκε, είσαι εδώ;** Β. Κουτσιαρής. Ελληνοεκδοτική
- **Ο νταής του Σχολικού.** Μ. Ρουσάκη. Ψυχογιός
- **Οι καλές και οι κακές μάγισσες.** Αντ. Παπαθεοδούλου. Παπαδόπουλος
- **Οι καλοί και οι κακοί πειρατές.** Αντ. Παπαθεοδούλου. Παπαδόπουλος
- **Τριγωνοφαρούλης εναντίον Μεγάλου Καρχαρία.** Β. Ηλιόπουλος. Πατάκης
- **Ο Αληθινός Τρικεράτωψ φοβάται;** Β. Ηλιόπουλος. Πατάκης
- **Μήπως είμαι βλάκας;** Σ. Σερέφας. Μεταίχμιο
- **Χάθηκε η μπάλα!** Ε. Γεωργοστάθη. Ψυχογιός
- **Ψηλά τα χέρια.** Ε. Ατζανίδου. Ψυχογιός
- **Το κουτί.** Κ. Πατσαρός. Μεταίχμιο
- **Μια υπόθεση για τον Ντετέκτιβ Κλουζ- Η εκδίκηση της σοκολάτας.** Γ. Μπανσέρους. Μεταίχμιο
- **Ιστορίες για δειλούς και θαρραλέους.** Χ. Τσιαμπαλή. Ψυχογιός
- **Ένα αλλιώτικο Πιρούνι.** Β. Τερζόπουλος. Κόκκινη Κλωστή Δεμένη
- **Οι φυτόυλες – Καμία ανοχή.** Michael Fry. Παπαδόπουλος
- **Το θαύμα.** Ρ.Τ. Παλάσιο. Παπαδόπουλος
- **Σάμι ο ψευταράς.** Ν. Μπρουνιάλι. Κέδρος
- **Το ημερολόγιο ενός δειλού.** Β. Παπαθεοδώρου. Καστανιώτη

- **Σχολική παράσταση.** Β. Παπαθεοδώρου. Καστανιώτη
- **Θεατής... ή το επόμενο θύμα;** J. Preller. Πατάκης
- **Η φωνή σου, η δύναμή σου!** Γ. Λάττα. Παρηρησία
- **Μαζί.** Ε. Πριόβολου. Καλέντης
- **Ο Ορφέας και οι νταήδες με τα κίτρινα ποδήλατα. Μ. Αυτζής. Ψυχογιός**
- **Σιγά τα αυγά.** Κ. Πούλος. Μεταίχμιο
- **Γιατί απέναντι.** Β. Τασσιόπουλος. Σύγχρονοι Ορίζοντες
- **Κόκκινη κάρτα στη ΒΙΑ.** Virginie Lou. Αγκυρα
- **Τι κάνεις όταν σε έχουν βάλει στο μάτι!** M. Elliott. Βλάσης
- **Η ΒΙΑ.** L. Jaffe, L. Saint-Marc. Κέδρος
- **Πώς να επιβιώσεις στο σχολείο.** R. Beller. Δαρδανός

Βιβλιογραφία για εκπαιδευτικούς και γονείς – κηδεμόνες (ενδεικτική)

- **Σχολικός εκφοβισμός-Bullying- Αποτελεσματικές δεξιότητες επικοινωνίας- Τρόποι αντιμετώπισης-Πρακτικός οδηγός για εκπαιδευτικούς.**
Συγγραφέας :Χ. Ρασιδάκη
Εκδόσεις :Πατάκης
- **Βία Στο Σχολείο, Έρευνες και Πολιτικές στην Ευρώπη**
Συγγραφέας: Βάσω Αρτινοπούλου
Εκδόσεις: Μεταίχμιο, 2010
- **Η σχολική διαμεσολάβηση: Εκπαιδύοντας τους μαθητές στη διαχείριση της βίας και του εκφοβισμού**
Συγγραφέας: Βάσω Αρτινοπούλου
Εκδόσεις: Νομική Βιβλιοθήκη, 2010
- **Ομαδική βία και επιθετικότητα στο σχολείο**
Συγγραφέας: Γιωτοπούλου-Μαραγκοπούλου, Α. (επιμέλεια)
Εκδόσεις: Νομική Βιβλιοθήκη, 2010
- **Σχολικός Τραμπουκισμός**
Συγγραφέας: Σπυρόπουλος, Φ.
Εκδόσεις: Σάκκουλας, 2011
- **Σχολικός εκφοβισμός - Θυματοποίηση - Ο ρόλος οικογένειας-σχολείου**
Συγγραφέας: Τρίγκα – Μερτίκα, Ε.
Εκδόσεις: Γρηγόρης, 2012
- **Βία στο σχολείο. Βία του σχολείου**

- Συγγραφέας: Courtecuisse, V.
Εκδόσεις: Ελληνικά Γράμματα, 1998
- **Εκφοβισμός και βία στο σχολείο**
Συγγραφέας: Olweus, D.
Εκδόσεις: ΕΨΥΠΕ, 2009
 - **Σχολικός εκφοβισμός: Σύγχρονες απόψεις**
Συγγραφέας: Rigby, K.
Εκδόσεις: Τόπος, 2008
 - **Η Παιδική Επιθετικότητα στο Σχολείο, 77 δραστηριότητες για εκπαιδευτικούς και γονείς**
Συγγραφέας: Ιωάννης Πούλιος
Εκδόσεις: Σμυρνιωτάκης Εκδοτική
 - **Τα Δικαιώματα του Παιδιού, Ο δρόμος προς την ελευθερία**
Συγγραφέας: Στάθης Μπαλιάς
Εκδόσεις: Παπαζήση
 - **Αιώνες Παιδικής Ηλικίας**
Συγγραφέας: Φίλιπ Άριες
Εκδόσεις: Γλάρος
 - **Η Διεθνής Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού και εσωτερική έννομη τάξη**
Συγγραφέας: Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου, 2002
Εκδόσεις: Αντ. Ν. Σακκουλά
 - **Συλλογή Συμβάσεων για τα δικαιώματα και διεθνών κειμένων του παιδιού**
Συγγραφείς: Ρόη Σκάρρα – Μερόπη Λεωνίδα
Εκδόσεις: Αντ. Ν. Σακκουλά
 - **Βία στην Οικογένεια, Τεκμηριωμένη Πρακτική και Τεκμήρια από την Πρακτική**
Συγγραφείς: Ελένη Αγάθωνος – Γεωργοπούλου κ.α.
Εκδόσεις: ΚΨΜ
 - **Η Τέχνη Να Είσαι Γονιός**
Συγγραφέας: Μυρτώ Γεωργίου – Νύλσεν
Εκδόσεις: Καστανιώτη
 - **Μεγαλώνοντας μέσα στην Ελληνική Οικογένεια, Η Ψυχοσεξουαλική Ανάπτυξη του Παιδιού και ο ρόλος των Γονιών, Μια Ψυχαναλυτική Προσέγγιση**
Συγγραφέας: Ματθαίος Γιωσαφάτ
Εκδόσεις: Αρμάος
 - **Οι Έφηβοι και το Ίντερνετ, Ασφαλής και Δημιουργική Χρήση**
Συγγραφέας: Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων, Παρεμβάσεις
Εκδόσεις: Καστανιώτη
 - **Σχολικός Τραμπουκισμός**
Συγγραφέας: Φώτης Σπυρόπουλος,
Εκδόσεις: Αντ. Ν. Σάκκουλα
 - **Το σχολείο ως κοινωνικό πλαίσιο για την κατανόηση του φαινομένου του εκφοβισμού** Συγγραφέας: Βασιλείου, Π. Σ.
Εκδόσεις: Πάντειο Πανεπιστήμιο, 2005
 - **Κοινωνιολογία Γ' Λυκείου**

- Συγγραφείς: Βλαχόπουλος, Σ., Γεωργούλας, Α., Ιντζεσιλόγλου, Ν. & Μπρίκα, Ε. / Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων / Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
Εκδόσεις: Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων, 1998
- **Η επιθετικότητα σαν κοινωνικό πρόβλημα στην οικογένεια και στο σχολείο**
Συγγραφέας: Βουϊδάσκη, Κ. Β.
Εκδόσεις: Γρηγόρη, 1987
 - **Ανήλικοι παραβάτες στην Ελλάδα**
Συγγραφέας: Γεωργούλας, Σ.
Εκδόσεις: Ελληνικά Γράμματα, 2000
 - **Σωστοί γονείς, Ευτυχημένα παιδιά**
Συγγραφέας: Δραγάση- Σηφάκη, Ε.
Εκδόσεις: Καστανιώτη, 1998
 - **Βία στο σχολείο... του σχολείου...**
Συγγραφείς: Courtecuisse, V., Fortin, J., Μπεζέ, Λ., Pain, J. & Selosse, J.
Εκδόσεις: Ελληνικά Γράμματα, 1998
 - **Η φύση και η έκταση της σχολικής επιθετικότητας και «κακοποίησης» στους μαθητές από 8 έως 12 ετών**
Συγγραφείς: Καλλιώτης, Π., Καϊσέρογλου, Ν., Κολοβός, Γ., Μπαμπανίκας, Δ. & Τάουλας, Κ. Εκδόσεις: Γρηγόρη, 2002
 - **Μορφές επιθετικότητας, βίας και διαμαρτυρίας στο σχολείο (γενεσιουργοί παράγοντες και επιπτώσεις)**
Συγγραφείς: Πετρόπουλος, Ν. & Παπαστυλιανού, Α.
Εκδόσεις: Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων / Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, 2001
 - **Η εκφοβιστική συμπεριφορά μεταξύ των μαθητών στο σχολείο- Εγχειρίδιο για τους εκπαιδευτικούς.**
Συγγραφείς: Παραδεισιώτη, Α. & Τζιόγκουρος, Π.
Εκδόσεις: Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Δάφνη II, 2008
 - **Ο κύκλος της κακοποίησης, Ενδοοικογενειακή βία, σεξουαλική κακοποίηση, trafficking, bullying.**
Συγγραφείς: Συλλογικό Έργο
Εκδόσεις: Αρχιπέλαγος, 2008
 - **Bullying at school: Understanding Children's Worlds**
Συγγραφέας: Dan Olweus
Εκδόσεις: Wiley - Blackwell, 1993
 - **Bullying Prevention and Intervention: Realistic Strategies for schools**
Συγγραφείς: Susan M. Swearer, Dorothy L. Espelage, Scott A. Napolitano
Εκδόσεις: Guilford Press, 2009
 - **Bullying Prevention for Schools: A Step- by- Step Guide to implementing a Successful Anti- Bullying Program**
Συγγραφέας: Allan L. Beane
Εκδόσεις: Wiley, 2009
 - **The Bully, the Bullied and the By-Stander: From Preschool to High School : How parents and Teachers can Help Break the cycle**
Συγγραφέας: Barbara Coloroso
Εκδόσεις: Harper Resource, 2009

- **Bullyproof your Child For Life: Protect Your Child from Teasing, Taunting and Bullying for Good**
 Συγγραφείς: Joel Haber, Jenna Glatzer
 Εκδόσεις: Penguin, 2007
- **Little Girls Can be Mean: Four Steps to Bully- proof Girls in the Early Grades**
 Συγγραφείς: Michelle Anthony, Reyna Lindert
 Εκδόσεις: St. Martin's Griffin , 2010
- **No Kidding about Bullying: 125 Ready-to- Use Activities to Help Kids Manage Anger, Resolve Conflicts , Build Empathy and Get Along**
 Συγγραφέας: Naomi Drew M.A
 Εκδόσεις: Free Spirit, 2010
- **The New Bully Free Classroom: Proven Prevention and Intervention Strategies for Teachers K – 8**
 Συγγραφέας: Allan L. Beane
 Εκδόσεις: Free Spirit, 2011
- **Bullies, Targets, and Witnesses: Helping Children Break the Pain Chain**
 Συγγραφείς: SuEllen Fried, Paula Fried
 Εκδόσεις: M. Evans and Company, 2004
- **Banishing Bullying Behavior: Transforming the Culture of Pain, Rage and Revenge**
 Συγγραφείς: Su Ellen Fried , Blanche Sosland
 Εκδόσεις: R & L Education, 2011
- **Bullying, Suicide, and Homicide: Understanding, Assessing and Preventing Threats to Self and Others for Victims of Bullying**
 Συγγραφέας: Butsch Losey
 Εκδόσεις: Routledge, 2011
- **Bullying and Teasing: Social Power in Children's Group**
 Συγγραφέας: Gayle L. Macklem
 Εκδόσεις: Springer, 2010
- **Bullying Interventions in Schools: Six Basic Approaches**
 Συγγραφέας: Ken Rigby
 Εκδόσεις: ACER Press, 2010
- **Bullying: A guide to Research, Intervention and Prevention**
 Συγγραφέας: Faya Mishna
 Εκδόσεις: Oxford University Press, 2012
- **School Bullying: Insights and Perspectives.**
 Συγγραφείς: Smith, P.K. & Sharp, S.
 Εκδόσεις: Routledge, 1994
- **Bullying in schools: How successful can interventions be?**
 Συγγραφείς: Smith, P. K., Pepler, D., & Rigby, K.
 Εκδόσεις: Cambridge University Press, 2004
- **Violence Reduction in Schools: How to Make a Difference**
 Συγγραφέας: Gittins, C. (ed.)
 Εκδόσεις: Council of Europe Publishing, 2006
- **The Revised Olweus Bully/Victim Questionnaire. Bergen**
 Συγγραφέας: Olweus, D.

Εκδόσεις: Research Centre for Health Promotion (HEMIL Centre), University of Bergen, 1996

- **Bullying: A Handbook for Educators and Practitioners**
Συγγραφείς: Rivers, I., Duncan, N. and Besag, V.
Εκδόσεις: Praeger Publishers, 2007
 - **The Little Book of Restorative Justice Intercourse**
Συγγραφέας: Zehr, H.
Εκδόσεις: Good Books Publications, 2002
 - **Bullying**
Συγγραφείς: Robinson, G. and Maines, B.
Εκδόσεις: Sage Publications, 2007
 - **The Anti-bullying Handbook**
Συγγραφέας: Sullivan, K.
Εκδόσεις: Oxford University Press, 2000
 - **Silent Witnesses**
Συγγραφέας: O'Moore, M.
Εκδόσεις: Trinity College Dublin Anti-Bullying, 2006
 - **Developing the Emotionally Literate School**
Συγγραφέας: Weare, K.
Εκδόσεις: Paul, 2004
 - **World Report on Violence and Health**
Συγγραφέας: World Health Organization (WHO)
Εκδόσεις: Geneva Author, 2002
 - **Bullying in Secondary Schools.**
Συγγραφείς: Sullivan, K., Cleary, M., & Sullivan, G.
Εκδόσεις: Paul Chapman, 2004
 - **Aggression in the schools: Bullies and whipping boys**
Συγγραφέας: Olweus, D.
Εκδόσεις: Hemisphere, 1978
 - **The Olweus Bully/Victim Questionnaire**
Συγγραφέας: Olweus, D.
Εκδόσεις: Research Center for Health Promotion, University of Bergen, 1986
 - **Bullying at school**
Συγγραφέας: Olweus, D.
Εκδόσεις: Blackwell, 1993
 - **Olweus Bullying Prevention Program Teacher Guide**
Συγγραφείς: Olweus, D., & Limber, S. P.
Εκδόσεις: Hazelden, 2007
 - **New perspectives on bullying**
Συγγραφείς: Cowie, H., & Jennifer, D.
Εκδόσεις: Open University Press, 2008
-

Δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά (ενδεικτικές)

- **Το φαινόμενο του εκφοβισμού στο Δημοτικό Σχολείο: Απόψεις μαθητών, απόψεις εκπαιδευτικών**
Ασημόπουλος κ.α., 2010
Παιδί και έφηβος – Ψυχική Υγεία και Ψυχοπαθολογία
- **Καταγραφή αναγκών και ευαισθητοποίηση για το φαινόμενο του εκφοβισμού σε σχολεία της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στην περιοχή της Αθήνας**
Γιαννακοπούλου κ.α., 2010
Ψυχολογία
- **Μορφές βίας κατά παιδιών και γυναικών στη σύγχρονη κοινωνία**
Εθνικό Συμβούλιο Ελληνίδων, 2008
- **Βία στην οικογένεια και βία στο σχολείο**
Αρτινοπούλου, Β.
Περιοδικό «Εγκέφαλος», Τόμος 46, Τεύχος 2., 2009
- **Το φαινόμενο του εκφοβισμού στο Δημοτικό Σχολείο: Απόψεις μαθητών, απόψεις εκπαιδευτικών**
Ασημακόπουλος, Χ., Χατζηπέμος, Θ., Σουμάκη, Ε., Διαρεμέ, Σ., Γιαννακοπούλου, Δ. & Τσιάντης, Γ.
Παιδί και Έφηβος. Ψυχική Υγεία και Ψυχοπαθολογία, Ελληνική Εταιρεία Ψυχαναλυτικής Ψυχοθεραπείας Παιδιού και Εφήβου, Τόμος 10, Τεύχος 1. Καστανιώτη, 2000
- **Μεθοδολογία Delphi: Μια Ποιοτική Προσέγγιση του Φαινομένου της Βίας. Κατά τω Ανηλίκων**
Κυριακοπούλου, Α., Νικολαΐδης, Γ., Ρίγκα, Α. & Σταυριανάκη, Μ.
Επιθεώρηση Κοινωνικών Επιστημών ΣΚΛΕ,
Επιστημονικό Περιοδικό Κοινωνικών Λειτουργιών της Ελλάδος, Έτος 23ο, Τεύχος 89ο, 2008
- **Θέματα Ανάπτυξης και Σχολείου**
Μπότσαρη- Μακρή, Ε.
Ελληνική Ψυχολογική Εταιρία, Τόμος 12, Τεύχος 2. Ελληνικά Γράμματα, 2005
- **Ένα διακρατικό πρόγραμμα για την αντιμετώπιση της ενδοσχολικής βίας και του εκφοβισμού**
Σουμάκη, Τ.
«Παιδεία και Κοινωνία» (30-12-2007)
- **Σχολεία Προαγωγής της Υγείας. Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο, Αρχές, Σκοπός και Μέθοδοι.**
Σώκου, Κ.
Παιδί και Έφηβος. Ψυχική Υγεία και Ψυχοπαθολογία, Ελληνική Εταιρεία Ψυχαναλυτικής Ψυχοθεραπείας Παιδιού και Εφήβου, Τόμος 2, Τεύχος 1. Καστανιώτη, 2000
- **Άσκηση βίας από μαθητές προς μαθητές στο χώρο του Δημοτικού Σχολείου. Παιδί και Έφηβος.**
Χαντζή, Χ., Χουντουμάδη, Α. & Πατεράκη, Λ.
Ψυχική Υγεία και Ψυχοπαθολογία, Ελληνική Εταιρεία Ψυχαναλυτικής Ψυχοθεραπείας Παιδιού και Εφήβου, Τόμος 10, Τεύχος 1. Αθήνα: Καστανιώτη, 2000
- **A Systematic Review of School – Based Interventions to Prevent Bullying**
Vreeman, Caroll
2007, ARCH PEDIATR ADOLESC. MED

- **Bullying in Schools : An Overview**
Seeley et al. 2011
Serving Children, Families and Communities JUVENILE JUSTICE BULLETIN
- **Cyberbullying in a Rural Intermediate school: An explanatory study**
Bauman, Steri, 2010
Journal of Early Adolescence
- **School Resource Officers for bullying Interventions: A mixed – methods analysis**
Robles- Piha, 2012
Journal of school Violence
- **New developments of the shared concern method**
Pikas, A. 2002
School Psychology International, 23(3): 307–326
- **The method of shared concern as an intervention technique to address bullying in schools: an overview and appraisal**
Rigby, K., 2005
Australian Journal of Counselling and Guidance, 15, 27–34
- **Use of the support group method to tackle bullying, and evaluation from schools and local authorities in England**
Smith, P. K, Howard, S., & Thompson, F. 2007
Pastoral Care, 25(2), 4–13
- **The Support Group Approach to Bullying in Schools**
Young, S., 1998
Educational Psychology in Practice, 14(1): 32–39
- **Prevention of School Bullying**
Roth, Guy, Kanat- Maymon, Yaniv, Bibi, 2011
British Journal of Educational Psychology
- **Bullying and Students with Disabilities**
Young, Jonathan, Neeman, Ari, Gester, Sara, 2012
National Council on Disability
- **Create an antibullying Program with Recourses you have**
Trump, Kenneth S., 2011
District Administration
- **Trajectories of Parents' Experiences in Discovering, Reporting and Living with the Aftermath of Middle School bullying**
Brown, James Roger, 2010
Proquest LLC
- **Why interventions to Reduce bullying and Violence in Schools May (or May not) succeed: Comments on this special section**
Smith, Peter, 2011
International Journal of Behavioral Development
- **Bullying and cyberbullying at colleges and universities**
2012
Higher education center for alcohol, drug abuse and violence prevention
- **It's not easy to stand up to cyberbullies, but we must**
O'Neil, Robert M., 2008

Chronicle of Higher education

- **Recommended Practices: a Review of school Preventative Programs and strategies on cyberbullying**
Couvillon, Michail a., Vessela
 - **Teen cyberbullying Investigated: Where do you your Rights End and Consequences Begin?**
Jacobs, Thomas A., 2010
Free Spirit Publishing
 - **Understanding and dealing with bullying in schools**
Yerger, William, Gehret Cliff, 2011
Educational Forum
 - **How the courts deal with bullying in schools**
Diamantes, Thomas, 2010
Journal of Instructional Psychology
 - **Bullying and School Liability – Implications for School Personnel**
Essex, Nathan, 2011
Clearing House: A Journal of Educational strategies
 - **Safe schools for LGBTQU students: How do Teachers view their role in promoting safe schools?**
Vega, Crawford, 2012
Equity and Excellence in Education
 - **Twenty Years' Research on Peer Victimization and Psychosocial Maladjustment : A Meta-analytic Review of Cross-Sectional Studies**
A cross-national profile of bullying and victimization among adolescents in 40 countries Craig et al., 2009
Int J Public Health
-

Επισημαίνεται ότι...

...το παρόν πόνημα θα συμπληρώνεται και θα επικαιροποιείται σε τακτά χρονικά διαστήματα και ευελπιστούμε αρωγούς στην προσπάθεια αυτή να έχουμε συγγραφείς βιβλίων, αρθρογράφους, ακαδημαϊκούς, ερευνητές, επίσημους φορείς, οργανώσεις... και κύρια τους **εκπαιδευτικούς κάθε βαθμίδας**.

E-mail: pekes@thess.pde.sch.gr για την επικοινωνία και την αποστολή πρόσθετου εκπαιδευτικού "υλικού" για τη «**Σχολική Βία - Εκφοβισμό**».

Σας ευχαριστούμε